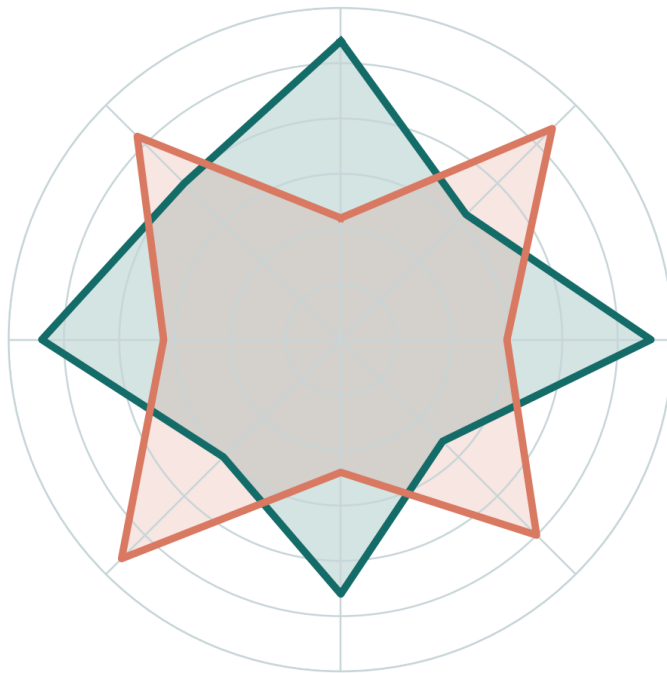

Nyelvi-kommunikációs mintaprofilok

5 éves neurodivergens gyermekek év eleji logopédiai megfigyeléséhez

12 profil | kitöltött mintadiagramok | esetpéldák | értelmezési és fejlesztési irányok

Dobos Károly
logopédus-gyógypedagógus

autilogopedia.hu | 2026

Az anyag célja

Fontos: A következő profilok szerkesztett, összetett esetminták. Nem validált tipológiák, nem diagnosztikus kategóriák, és nem helyettesítik a komplex logopédiai vizsgálatot.

A profilkártyák azt segítik, hogy a logopédus ne csupán a beszéd mennyiségét figyelje, hanem elkülönítse a beszédprodukción, a nyelvi rendszert, a történetsszervezést, a pragmatikai alkalmazást és a kommunikáció helyzeti hozzáférhetőségét. Egy gyermek több profil jegyeit is mutathatja, és a mintázat idővel vagy helyzetenként változhat.

Tartalom

Jel	Fejezet	Oldal
1-4.	Alapelvek, tengelyek és értelmezés	3-4
1.	Átfogó strukturális nyelvi nehézség	5-6
2.	Folyékony beszéd, rejtett nyelvi nehézség	7-8
3.	Ismételt nyelvi mintákra támaszkodó kommunikáció	9-10
4.	Beszédprodukción korlát, erősebb nyelvi háttér	11-12
5.	Helyzetfüggő kommunikációs hozzáférés	13-14
6.	Erősebb megértés, nehezebb önálló megfogalmazás	15-16
7.	Szóelőhívási és szemantikai szervezési nehézség	17-18
8.	Verbális feldolgozási és emlékezeti túlterhelődés	19-20
9.	Narratív szervezési nehézség	21-22
10.	Erős nyelvi rendszer, pragmatikai rugalmatlanság	23-24
11.	Korai olvasási erősség, nyelvi megértési eltérés	25-26
12.	Többnyelvű, elosztott nyelvi tudás	27-28
	A profilok összehasonlítása	29
	Ötlépeses használati folyamat	30
	Szakmai háttér és források	31

A közös csillagdiagram

Minden profil ugyanazon nyolc tengelyre épül, ezért a mintázatok alakja összehasonlítható.

Tengely	Mit foglal magában?	Példa a megfigyelésre
Beszéd- és mondatértés	Szavak, relációk, kérdések, tagadás és többlépéses közlés megértése.	Új közlés követése cselekvéssel, nem rutinból.
Szókincs és szóelőhívás	Fogalmak, megnevezés, kategóriák és előhívási stratégiák.	Felismeri-e akkor is, ha nem tudja megnevezni?
Nyelvtani szervezés	Ragok, jelek, igealakok, szórend és mondatkapcsolatok.	Spontán közlésben hogyan jelöli a viszonyokat?
Önálló nyelvi alkotás	Saját, helyzethez illő, nem csupán modellált közlés.	Mit mond szabad felidőzésben és támponttal?
Esemény- és történetsszervezés	Időrend, szereplő, hely, ok, cél és következmény.	Képsorból követhető történet épül-e?
Pragmatikai rugalmasság	Kezdeményezés, válasz, partnerhez igazítás és javítás.	Mit tesz félreértéskor?
Beszédérthetőség és fonológia	Hangkészlet, szótagok, hibaminták, motoros szervezés és prosódia.	Ugyanaz a szó következetesen jelenik-e meg?
Fonológiai tudatosság	Rím, szótag, hangalak és szókezdés tudatos észlelése.	Hallási alapon dolgozik-e, nem csak betűről?

Pontozás

- 0: még nem volt megfigyelhető.
- 1: jelentős támogatással vagy nagyon szűk helyzetben hozzáférhető.
- 2: részben önállóan, de változóan hozzáférhető.
- 3: önállóan, funkcionálisan, több helyzetben hozzáférhető.
- N: nem volt megfelelő megfigyelési lehetőség; ezt nem szabad nullaként kezelni.

Értelmezési kulcs: A magasabb pont nem értékítélet. Azt jelzi, hogy az adott működés mennyire önállóan és hány helyzetben hozzáférhető.

Hogyan értelmezzük a mintázatot?

- 1. Az alak fontosabb, mint az összpontszám** Két azonos pontösszegű gyermek teljesen eltérő bemetszéseket és vizsgálati szükségleteket mutathat.
- 2. A példát mindig a pont mellé kell írni** A 'mondatértés: 1' önmagában kevés. Rögzítsük, mit értett meg, milyen segítséggel és milyen válaszmóddal.
- 3. Legalább két helyzet szükséges** Szabad játék, strukturált feladat, ismert partner, csoport és AAK mellett eltérő hozzáférés jelenhet meg.
- 4. A támogatás hatása diagnosztikus értékű adat** A vizuális támpont, a hosszabb várakozás vagy az alternatív válaszadás megmutatja, milyen feltételekkel fér hozzá a gyermek a tudásához.
- 5. Több profil együtt is megjelenhet** Például a szóelőhívási nehézség beszédhangzavarral vagy helyzetfüggő hozzáféréssel társulhat.

Milyen vonalakat érdemes egymásra rajzolni?

- optimális, támogató helyzet és természetes intézményi helyzet;
- év eleji és későbbi kontrollprofil;
- beszédes válaszadás és multimodális vagy AAK-válaszadás;
- magyar nyelvi teljesítmény és a teljes többnyelvű repertoár;
- spontán közlés és strukturált, modellált feladat.

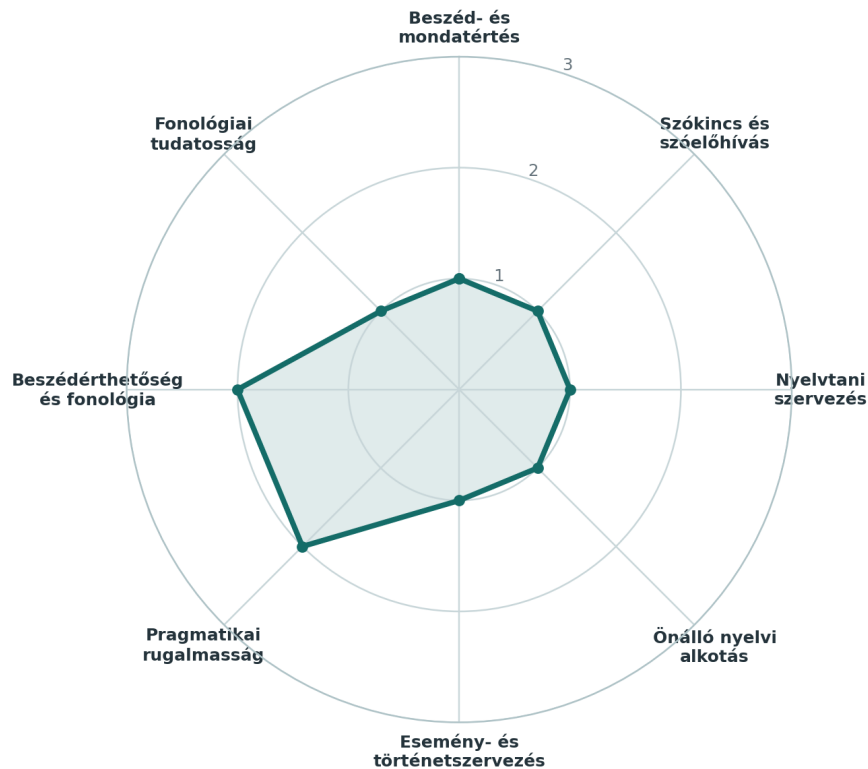
Klinikai óvatosság: A profilok nem különítik el automatikusan a nyelvi zavart, a beszédmotoros nehézséget, a hallási tényezőt, a figyelmi terhelést vagy a szorongást. A diagram a következő vizsgálati kérdést jelöli ki.

1. profil: Átfogó strukturális nyelvi nehézség

Több nyelvi területet érintő, viszonylag egyenletes beszűkülés

Jellemzés: A gyermek kommunikációs szándéka és kapcsolódási kedve jól látható lehet, miközben a beszédértés, a szókincs, a nyelvtan, az önálló mondatalkotás és a történetstruktúra egyaránt jelentős támogatást igényel. A minta autizmus mellett fennálló, több nyelvi összetevőt érintő nehézség gyanúját veti fel.

1. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 2 - 2 - 1

Mit figyelhetünk meg?

- Kér, tiltakozik, választ és megmutat, de közlései többnyire rövidek és helyzethez kötöttek.
- Új vagy nyelvileg összetettebb közléseket nehezebben ért, még akkor is, ha figyel a partnerre.
- Általános szavakat, hangutánzó formákat vagy kevésbé pontos megnevezéseket használ.
- Ragok, névutók, igealakok és mondatkapcsolatok használata bizonytalan vagy szűk körű.
- Képsorról inkább elemeket sorol fel, mintsem összefüggő eseménysort alkot.
- Vizuális támponttal javul, de a nyelvi nehézség támogató helyzetben is felismerhető marad.

1. profil: gyakorlati értelmezés

Bence 5;3 éves. Szívesen választ játékot, mutatja, ha segítséget kér, és rövid közlésekkel kezdeményez. A 'Tedd a kisautót a doboz mögé, aztán add ide a labdát!' közlésből csak az első ismert tárgyra reagál. Képsorról ezt mondja: 'Fiú. Labda. Leesett.' Vizuális sorrenddel pontosabban követi a feladatot, de a térbeli viszony, a ragozás és az ok-következmény megfogalmazása továbbra is nehéz. Édesanyja otthon is hasonló mintát jelez.

Értelmezés

A profil nem pusztán kevés beszédet mutat. A megértés és a kifejezés több strukturális összetevője együtt érintett, és ennek funkcionális következménye van a játék, a társalgás és a feladatértés során. A pragmatikai tengely relatív erőssége arra utalhat, hogy a gyermek szeretne kommunikálni, de a rendelkezésére álló nyelvi rendszer nem mindig elég pontos.

További vizsgálati irány

- Egyszerű és összetettebb mondatok megértése cselekvéses és képi válaszadással.
- Aktív és passzív szókincs, kategóriák, relációs és tulajdonságzavak.
- Spontán nyelvi minta: ragok, jelek, igealakok, mondathossz és mondatkapcsolatok.
- Képsor és saját élmény megértése, sorrendje, oka és következménye.
- Hallás, verbális munkamemória és nem beszédes válaszadás mellett mutatott nyelvi tudás.

Fejlesztési prioritások

- A beszédértés támogatása rövid, világos közléssel és vizuális támponttal.
- Funkcionális szókincs és fogalmi kapcsolatok építése természetes helyzetekben.
- Rugalmas mondatkeretek és magyar morfológiai elemek jelentésbe ágyazott modellezése.
- Eseménysorok közös felépítése: szereplő, cselekvés, hely, ok, következmény.
- AAK biztosítása a pontosabb közléshez, nem a beszéd helyettesítéseként, hanem hozzáférésként.

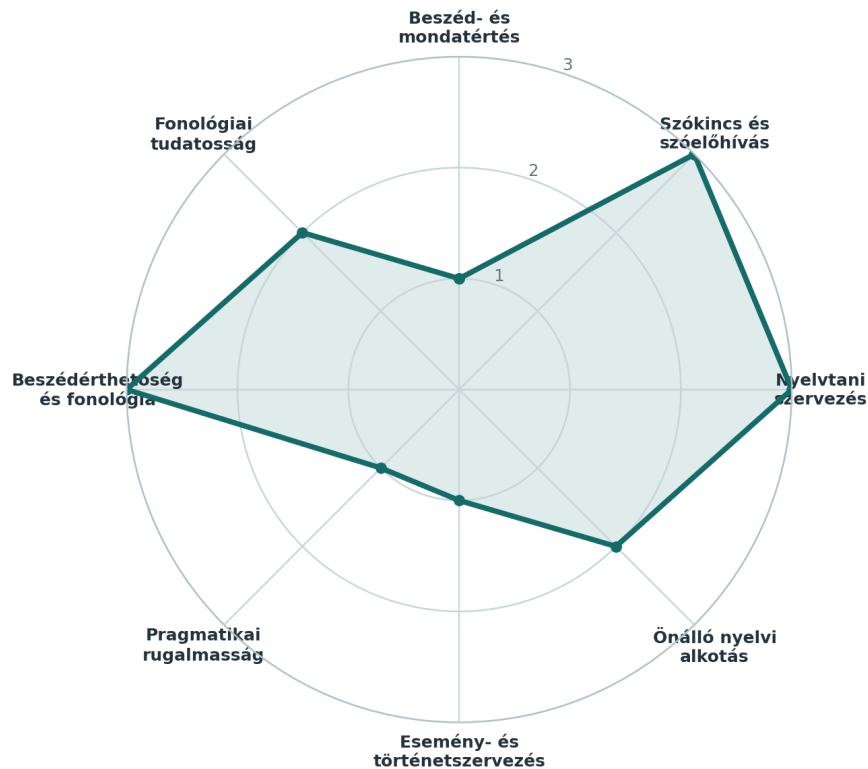
Kerülendő következtetés: Ne következtessünk arra, hogy a gyermek nem akar kapcsolódni. A közlési szándék erősebb lehet, mint amit a nyelvi forma megmutat.

2. profil: Folyékony beszéd, rejtett nyelvi nehézség

Erős nyelvi forma, gyengébb mélyebb megértés és alkalmazás

Jellemzés: A gyermek sokat, választékosan és jól érthetően beszélhet. A felszíni nyelvi forma azonban elfedheti a kérdések pontos megértésének, a lényegkiemelésnek, a következtetésnek, a történetsszervezésnek és a partnerhez igazított közlésnek a nehézségét.

2. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 1 - 3 - 3 - 2 - 1 - 1 - 3 - 2

Mit figyelhetünk meg?

- Hosszú, nyelvtanilag jól formált mondatokat és felnőttessé kifejezéseket használ.
- Tényeket, idézeteket vagy kedvelt témák részleteit pontosan felidézi.
- A kérdés kulcsszavára reagálhat anélkül, hogy a teljes kérdést feldolgozná.
- Történetmondáskor részletekben gazdag, de a fő esemény, az ok és a következmény elmosódik.
- Ritkán jelzi spontán módon, ha nem értett valamit, ezért találó válasznak tűnő kerülőválaszokat adhat.
- A formai erősségek miatt a környezet túlbecsülheti a funkcionális nyelvi megértését.

2. profil: gyakorlati értelmezés

Lili 5;7 éves részletesen beszél a bolygókról, és összetett mondatokat használ. Amikor a logopédus megkérdezi: 'Miért ment vissza a kislány a házba?', Lili a ház színéről és az ajtóról beszél, de nem kapcsolja össze az esőt az esernyőért való visszatéréssel. A kérdés ábrázolása és két válaszlehetőség után kiválasztja a helyes okot. A csoportban gyakran úgy tűnik, hogy minden instrukciót ért, de a feladatot a társak utánzásával kezdi el.

Értelmezés

A jól formált beszéd nem azonos a pontos nyelvi megértéssel. A csillagdiagram bemetszései az értés, a narratíva és a pragmatikai javítás területén olyan rejtett nehézséget jelezhetnek, amely strukturált feladatban és tanulási helyzetben válik különösen fontossá. Meg kell különböztetni a lexikai tudást a közlés egészének feldolgozásától.

További vizsgálati irány

- Különböző kérdéstípusok és összetett mondatok megértése választás, rajz vagy cselekvés útján.
- Hallott történet fő gondolata, szereplői tudása, oka, célja és következménye.
- Szó szerinti és nem szó szerinti jelentés életkornak megfelelő példákban.
- Félreértés felismerése, visszakérdezés és átfogalmazás természetes beszélgetésben.
- Feladatteljesítés új helyzetben, a társak utánzásának lehetősége nélkül.

Fejlesztési prioritások

- A válasz helyett a gondolatmenet és a megértés láthatóvá tétele.
- Lényegkiemelés, ok-következmény és szereplői szándék közös megfogalmazása.
- A 'Nem értem', 'Mondd másképp!' és 'Mutasd meg!' javító stratégiák tanítása.
- A partner előzetes tudásához igazított, rövid és releváns közlések gyakorlása.
- A folyékony beszéd mögött szükséges feldolgozási idő és vizuális támogatás elfogadása.

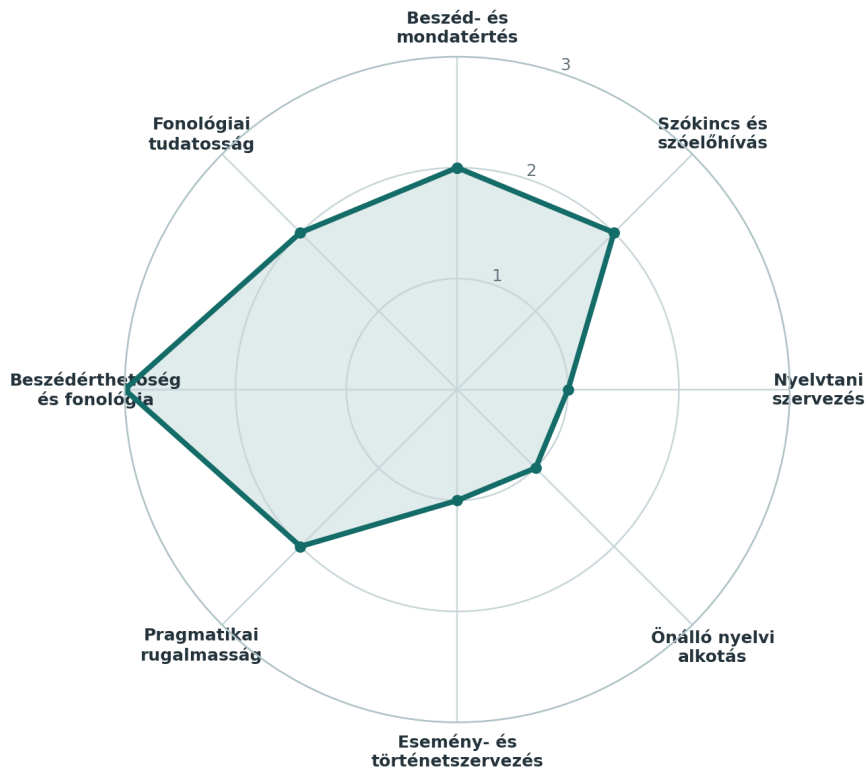
Kerülendő következtetés: Ne tekintsük a választékos beszédet automatikusan teljes nyelvi kompetenciának, és ne értelmezzük a pontatlan választ figyelmetlenségként vizsgálat nélkül.

3. profil: Ismételt nyelvi mintákra támaszkodó kommunikáció

Jól érthető átvett fordulatok, korlátozottabb önálló nyelvi kombináció

Jellemzés: A gyermek korábban hallott mondatokat, részleteket vagy fordulatokat használ a kommunikációban. Ezek sokszor jelentést és funkciót hordoznak, de a közlés új helyzethez igazítása, elemeinek rugalmas kombinálása és az önálló történetalkotás nehezebb lehet.

3. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 2 - 2 - 1 - 1 - 1 - 2 - 3 - 2

Mit figyelhetünk meg?

- Azonnali vagy késleltetett ismétlések jelennek meg természetes kommunikációs helyzetekben.
- Egy ismert mondat kérésként, tiltakozásként, örömként vagy bizonytalanságjelzésként működhet.
- A közlések prozódíája és formája feltűnően állandó lehet.
- Ismert rutinban sokat beszél, új helyzetben kevesebb önálló nyelvi formát használ.
- A mondat egy-egy elemét néha módosítja, de a rugalmas újrakombinálás változó.
- A vizuális választás és a partner értelmező visszajelzése segíti a közlés pontosítását.

3. profil: gyakorlati értelmezés

Noel 5;1 éves gyakran mondja: 'Indulhat a nagy kaland!', amikor szeretne kimenni az udvarra. Ugyanezt a mondatot használja akkor is, amikor izgatott vagy amikor egy feladatból kilépne. Ha a partner így válaszol: 'Kimenni szeretnél, vagy szünetet kérsz?', Noel képpel pontosít. Képsorról sok ismert mesemondatot idéz, de a képen látható új eseményeket kevésbé kapcsolja össze saját mondatokkal.

Értelmezés

Az ismételt közlés nem tekinthető automatikusan jelentés nélküli beszédnek. A funkcióját a helyzet, az előzmény, a prozódia és a következmény együtt mutatja meg. Ugyanakkor az átvett mondatok jelenléte önmagában nem bizonyít egy meghatározott nyelvfeldolgozási típust vagy fejlődési szakaszt. A vizsgálat középpontjában a megértés, a funkció és a variálhatóság álljon.

További vizsgálati irány

- Az ismételt közlések kommunikációs funkciójának természetes helyzetű mintavétele.
- Azonnali és késleltetett ismétlés, spontán közlés és modellált válasz elkülönítése.
- A közlések elemeinek módosíthatósága és új helyzetre való átvihetősége.
- Mondatértés a gyermek saját ismétlésétől független, cselekvéses válaszadással.
- AAK és vizuális választások hatása a közlés funkciójának pontosítására.

Fejlesztési prioritások

- A meglévő fordulatok kommunikációs jelentésének elismerése és visszatükrözése.
- Rövid, funkcionális és több helyzetben variálható nyelvi modellek biztosítása.
- Választás és AAK használata az ismételt közlés mögötti szándék pontosítására.
- Az önálló kombináció támogatása cselekvés, kép és közös élmény köré szervezve.
- A kommunikáció sikerének értékelése a funkció, nem az eredetiség alapján.

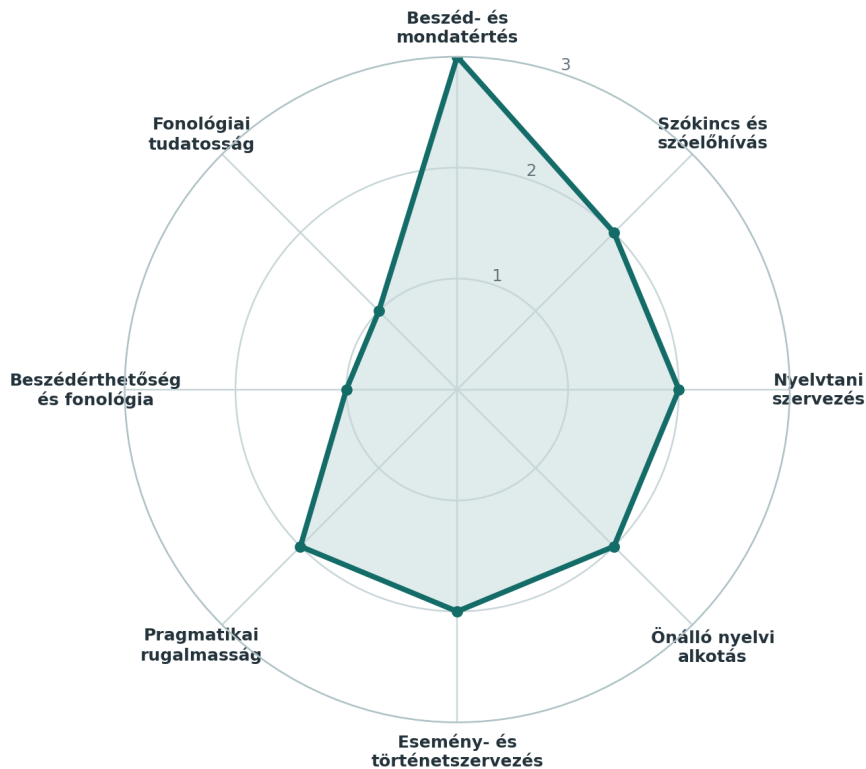
Kerülendő következtetés: Ne állítsuk le mechanikusan az ismétlést, és ne tulajdonítsunk minden átvett mondatnak ugyanazt a jelentést.

4. profil: Beszédprodukciós korlát, erősebb nyelvi háttér

A beszédérthetőség mély bemetszése elfedheti a nyelvi tudást

Jellemzés: A gyermek a helyzeteket és a közléseket viszonylag jól értheti, de a hangalakok, szótagok vagy beszédmozgások kivitelezése jelentősen korlátozza, hogy beszédben megmutassa a tudását. Multimodális válaszadás mellett lényegesen gazdagabb profil rajzolódik ki.

4. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 3 - 2 - 2 - 2 - 2 - 2 - 1 - 1

Mit figyelhetünk meg?

- Mutatással, képpel, gesztussal vagy cselekvéssel pontosabb választ ad, mint beszédben.
- A hangkészlet vagy a szótagstruktúrák köre szűk, a hosszabb szavak erősen egyszerűsödnek.
- A hibák lehetnek következetesek vagy feltűnően változóak.
- A közlés hossza növeli az érthetlenséget és a kommunikációs fáradást.
- Félreértéskor frusztrálódhat, feladhatja a közlést vagy más módra vált.
- A kizárólag szóbeli feladatok alulbecsülnek a szókincsét és a mondatértését.

4. profil: gyakorlati értelmezés

Zsombor 5;5 éves képekből pontosan kiválasztja, ki mit csinál, és kétlépéses közléseket is követ. A 'helikopter' szót három próbában eltérően mondja, a hosszabb mondatok végére pedig az érthetősége jelentősen romlik. Képes kommunikációs lapon megmutatja, hogy a fiú azért szomorú, mert eltört a játéka, de ezt beszédben csak két nehezen érthető szóval jelzi.

Értelmezés

A beszédprodukció és a nyelvi rendszer külön vizsgálándó. A profil relatíve erős értési tengelyei arra figyelmeztetnek, hogy a beszéd alapján történő megítélés jelentősen alábecsülheti a gyermek fogalmi és kommunikációs tudását. A fonológiai, motoros beszéd- és hallási tényezők differenciálása szükséges; a diagram önmagában ezt nem dönti el.

További vizsgálati irány

- Hang- és szótagkészség, fonológiai minták és a hibák következtetessége.
- Spontán beszéd, utánmondás, automatikus sorok és különböző szóhosszúságok összevetése.
- Oromotoros és beszédmotoros megfigyelés a kompetenciahatárok betartásával.
- Hallásvizsgálati információk, rezonancia, hangminőség és folyamatosság.
- Nyelvi teljesítmény beszéd nélküli, képi vagy AAK-alapú válaszadással.

Fejlesztési prioritások

- Azonnali, megbízható AAK-hozzáférés biztosítása minden fontos közlési funkcióhoz.
- A beszéd célzott támogatása a feltárt fonológiai vagy motoros mintázat alapján.
- A kommunikációs javítás tanítása: ismétlés, mutató, választás, leírás, segítségkérés.
- A nyelvi szint fejlesztése a beszédérthetőség aktuális korlátaitól függetlenül.
- A beszédterhelés és a fáradás figyelembevétele a feladatok hosszában.

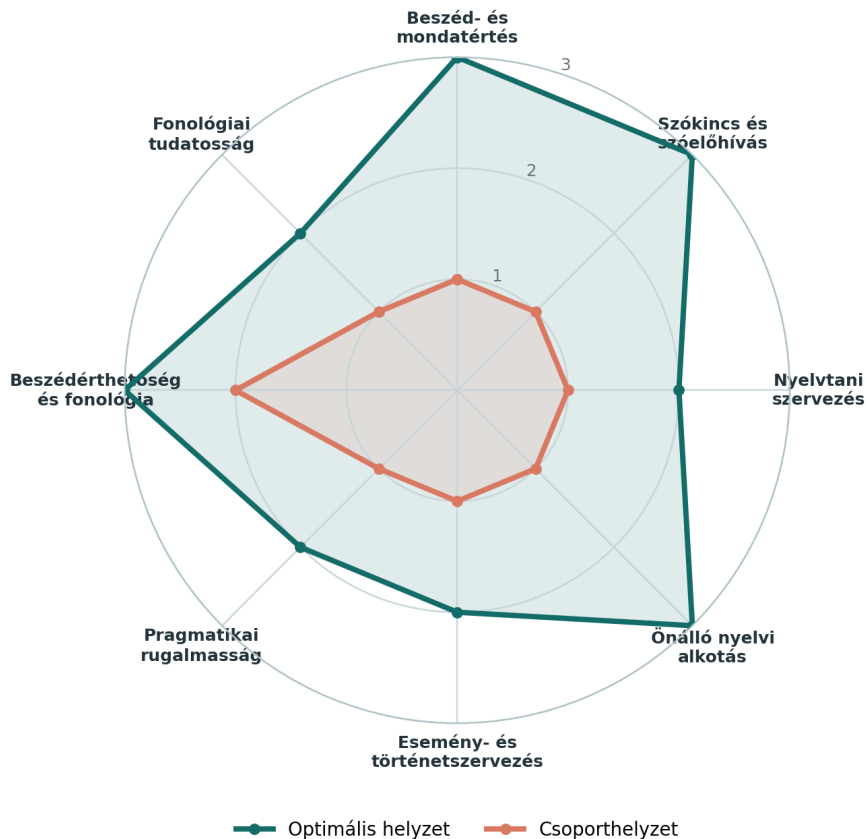
Kerülendő következtetés: Ne azonosítsuk a nehezen érthető beszédet gyenge beszédértéssel vagy alacsony kommunikációs szándékkal.

5. profil: Helyzetfüggő kommunikációs hozzáférés

Két eltérő méretű csillag: optimális és hétköznapi helyzet

Jellemzés: A gyermek nyelvi-kommunikációs teljesítménye erősen függ a partnertől, a terheléstől, a megfogalmazástól, a feldolgozási időtől és a válaszadás módjától. A két vonal közötti távolság nem következtetlenség, hanem a hozzáférés feltételeiről szóló adat.

5. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Optimális helyzet: 3 - 3 - 2 - 3 - 2 - 2 - 3 - 2 | Csoporthelyzet: 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 2 - 1

Mit figyelhetünk meg?

- Ismert, nyugodt partnerrel összetetten kommunikál, csoportban alig válaszol.
- Közvetlen felszólításra beszűkülhet, megjegyzésre vagy választásra könnyebben reagál.
- Hosszabb várakozási idővel és vizuális támponttal pontosabb közlést ad.
- Zajban, időnyomás alatt vagy bizonytalanságban elveszítheti a beszédhez való hozzáférést.
- Otthon és az intézményben jelentősen eltérő nyelvi kép jelenhet meg.
- A nemet mondás, a szünet és az alternatív válaszadás lehetősége növeli a részvételt.

5. profil: gyakorlati értelmezés

Emília 5;8 éves egyéni helyzetben képsorról négy összefüggő mondatot mond, és pontosít, ha a logopédus félreérti. A csoportban a 'Mondd el mindenkinek!' kérésre lehajtja a fejét, nem beszél, majd a társ válaszát ismétli. Ha előre megkapja a képeket, választhat a beszéd, mutató és felolvasás között, valamint húsz másodpercet kap, két mondatot önállóan közöl.

Értelmezés

Az optimális helyzetben mutatott profil közelebb állhat a gyermek aktuális képességeihez, a hétköznapi profil pedig azt mutatja, mennyi ebből a ténylegesen hozzáférhető teljesítmény. A különbséget nem szabad akarati kérdésként értelmezni. Ugyanakkor a támogató helyzetben is fennmaradó bemetszések külön nyelvi vizsgálatot indokolhatnak.

További vizsgálati irány

- Azonos feladat legalább két helyzetben: egyéni, csoportos, ismert és kevésbé ismert partnerrel.
- Kérdés, felszólítás, megjegyzés és választási forma hatásának összevetése.
- Feldolgozási idő, előrejelezhetőség, szenzoros terhelés és autonómia megfigyelése.
- Beszéd, mutató, rajz, írás és AAK melletti teljesítmény összevetése.
- Külön Kommunikációs hozzáférés diagram felvétele családi és pedagógusi információkkal.

Fejlesztési prioritások

- A környezet hozzáférhetőbbé tétele, nem kizárólag a gyermek terhelhetőségének növelése.
- Előrejelzés, vizuális támpont, kisebb nyomás és elegendő feldolgozási idő.
- Többféle válaszadási mód és valódi nemet mondási lehetőség biztosítása.
- Szünet-, segítség- és pontosításkérés tanítása a gyermek választott módján.
- A sikeres feltételek dokumentálása és átadása minden kommunikációs partnernek.

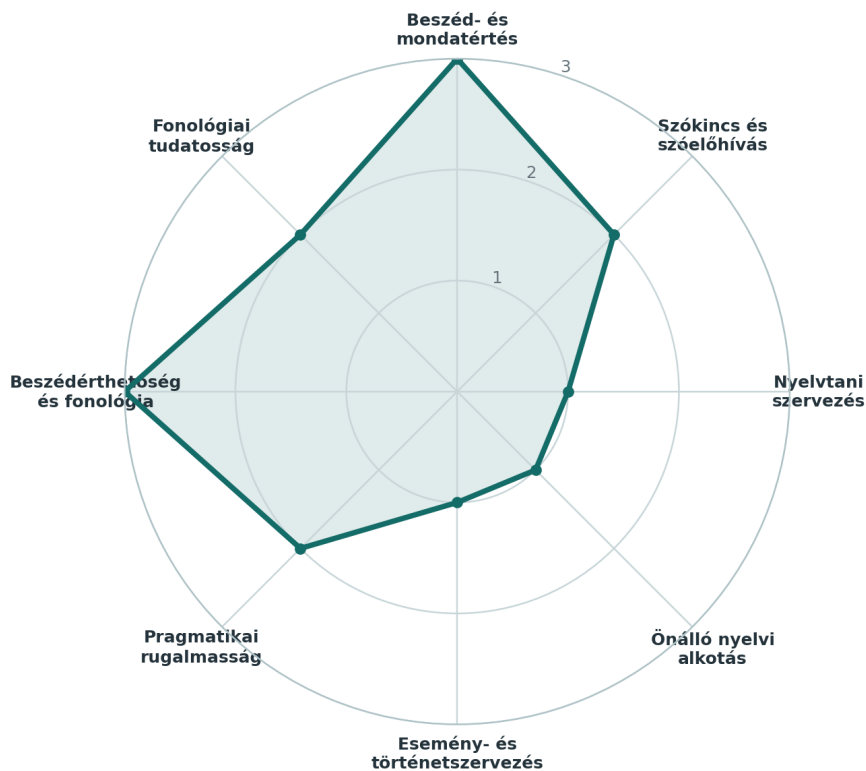
Kerülendő következtetés: Ne nevezzük a különböző helyzetekben eltérő teljesítményt manipulációnak, együtt nem működésnek vagy bizonyítéknak arra, hogy 'ha akarná, tudná'.

6. profil: Erősebb megértés, nehezebb önálló megfogalmazás

A receptív nyelv relatív erőssége mellett expresszív szervezési szűkület

Jellemzés: A gyermek a helyzetet és a közléseket jól követi, de önálló válaszban lényegesen kevesebbet mutat meg. A nehézség főként a szó- és mondatstruktúrákban, a közlés elindításában, valamint a több elemből álló gondolat nyelvi megformálásában jelenik meg.

6. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 3 - 2 - 1 - 1 - 1 - 2 - 3 - 2

Mit figyelhetünk meg?

- Képek, tárgyak vagy cselekvések közül pontosan választ a hallott közlés alapján.
- Igen-nem válasszal vagy mutatással többet jelez, mint spontán beszédben.
- Utánmondáskor hosszabb formát produkál, mint önálló helyzetben.
- Mondatindításkor hosszú szünet, elakadás vagy nagyon rövid válasz jelenik meg.
- A történetet megérti, de saját szavaival csak töredékesen tudja elmondani.
- Mondatkezdés, képsor vagy kommunikációs tábla mellett jelentősen gazdagabbá válik a közlése.

6. profil: gyakorlati értelmezés

Áron 5;6 éves pontosan kiválasztja azt a képet, amelyen 'a kutya a pad alatt alszik', és kétlépéses instrukciót is követ. A 'Mi történt a játszótéren?' kérdésre csak annyit mond: 'Fiú... labda.' Ha mondatkezdést kap - 'A fiú azért lett szomorú, mert...' -, a megfelelő képre mutat és befejezi: 'elgurult a labdája'. Spontán módon azonban nem indítja el ezt a közlést.

Értelmezés

A receptív és expresszív teljesítmény közötti különbség arra utal, hogy a gyermek többet érthet annál, mint amit szabad felidőzésben meg tud fogalmazni. Fontos azonban ellenőrizni, hogy a látszólag jó megértés nem rutinból, vizuális következtetésből vagy a partner jelzéseiből származik-e. A támogatások fokozatos változtatása segíthet ennek elkülönítésében.

További vizsgálati irány

- Ugyanazon tartalom felismerése, kiválasztása, kiegészítése és szabad megfogalmazása.
- Spontán beszéd, mondatbefejezés, utánmondás és képi mondatalkotás összevetése.
- Szóelőhívás, nyelvtani tervezés és verbális munkamemória elkülönített megfigyelése.
- A válaszdíő és a modelladás mértékének hatása.
- AAK-val és vizuális mondatvázal megjelölő nyelvi összetettség.

Fejlesztési prioritások

- Elég idő biztosítása a közlés megtervezéséhez, gyors újrakérdezés nélkül.
- Mondatkezdések, képi mondatvázak és kulcsszavas AAK használata.
- Felismerésből kiinduló, fokozatos átmenet az önálló megfogalmazás felé.
- A mondat hossz helyett a közlés pontosságának és funkciójának megerősítése.
- A kommunikációs kezdeményezés támogatása természetes, motiváló helyzetekben.

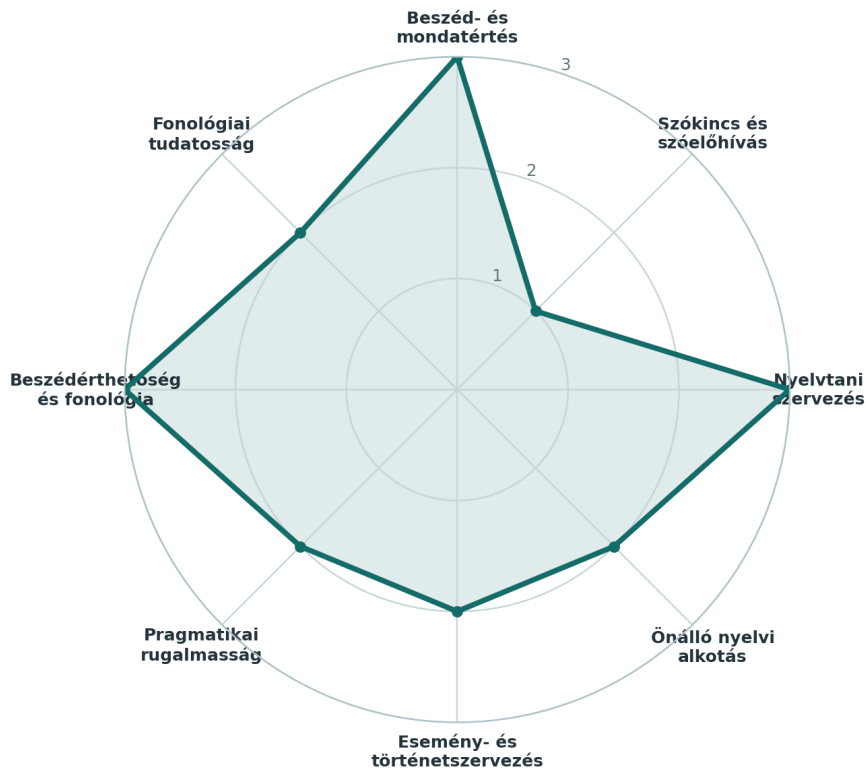
Kerülendő következtetés: Ne tekintsük a rövid választ biztos jelnek arra, hogy a gyermek keveset ért vagy nincs saját gondolata.

7. profil: Szóelőhívási és szemantikai szervezési nehézség

Jó mondatforma mellett mély bemetszés a pontos szóhozzáférésben

Jellemzés: A gyermek ismerheti a fogalmat és jól értheti a helyzetet, de a szó nem jut eszébe elég gyorsan vagy pontosan. Körülírás, általános szó, szemantikailag rokon helyettesítés vagy hosszú keresési idő jelenhet meg, miközben a mondat szerkezete viszonylag rendezett.

7. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 3 - 1 - 3 - 2 - 2 - 2 - 3 - 2

Mit figyelhetünk meg?

- Gyakran használja az 'ízé', 'az a dolog' vagy 'amivel csináljuk' formákat.
- A keresett szó helyett azonos kategóriájú vagy hasonló funkciójú szót mond.
- Ugyanazt a szót egyik helyzetben előhívja, másokban nem.
- Körülírással vagy gesztussal pontosan jelzi, mire gondol.
- Gyors kérdezéskor romlik, több idővel vagy képi támponttal javul a megnevezés.
- Történetmondáskor a gyakori szókeresés megszakítja a sorrendet és a koherenciát.

7. profil: gyakorlati értelmezés

Réka 5;9 éves jól érti a feladatokat és hosszabb mondatokat alkot. A 'seprű' helyett ezt mondja: 'az, amivel a morzsát összeszedjük', majd később spontán használja a seprű szót. Kategóriafelsoroláskor három állat után elakad, de képek között további nyolcat felismer. A kezdőhang megadása néha segít, máskor a funkció vagy a mondatba ágyazás hatékonyabb.

Értelmezés

A megnevezési hiba nem feltétlenül jelent hiányzó fogalmat. A felismerés, a körülírás és az eltérő segélytípusokra adott válasz megmutatja, hogy reprezentációs vagy hozzáférési nehézség valószínűbb-e. A szóelőhívás hatását a narratívára és a társas részvételre is érdemes értékelni, nem csak képes megnevezési feladatban.

További vizsgálati irány

- Megnevezés és felismerés összevetése több szemantikai kategóriában.
- Szemantikai, fonológiai és mondatkontextusos segítség hatása.
- Kategóriaalkotás, tulajdonságok, funkciók és rész-egész kapcsolatok.
- Spontán beszédben előforduló szünetek, helyettesítések és önjavítások.
- Hallás, beszédhang-feldolgozás és többnyelvű gyermeknél mindkét nyelv vizsgálata.

Fejlesztési prioritások

- Gazdag szemantikai hálók építése kategória, funkció, tulajdonság és hely alapján.
- Körülírás és gesztus elfogadása, valamint tudatos kommunikációs stratégiává alakítása.
- Változatos előhívási támpontok tanítása a gyermek számára hatékony sorrendben.
- Tömeges szógyakoroltatás helyett jelentésszerű, ismétlődő használat természetes helyzetekben.
- Elegendő válaszigidő és a partner türelmes visszajelzése.

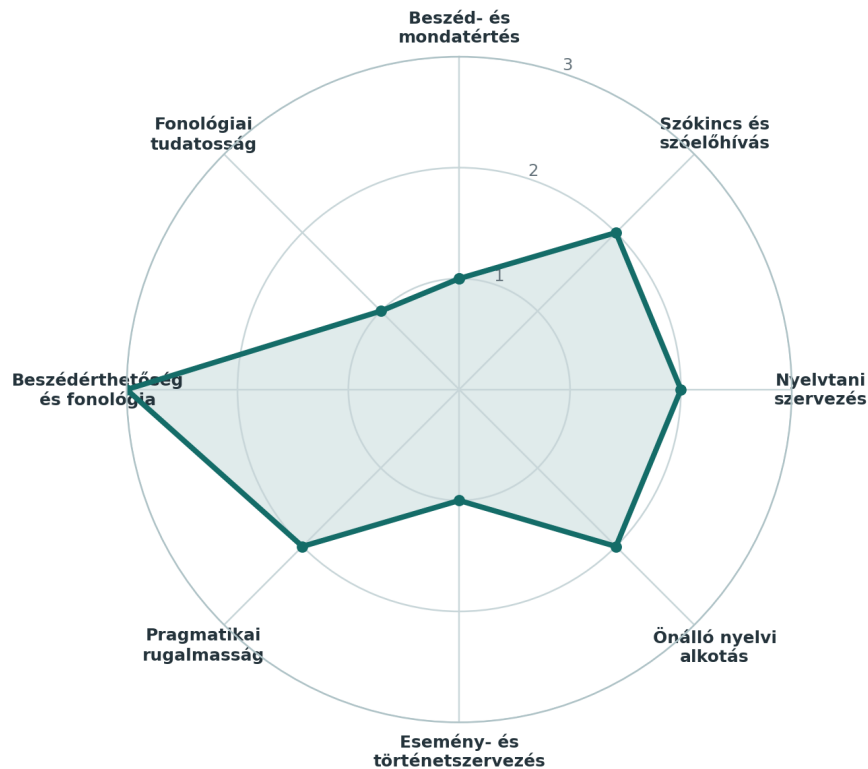
Kerülendő következtetés: Ne javítsuk azonnal minden elakadásnál a gyermeket, és ne tekintsük a körülírást hibának: ez értékes kompenzációs stratégia lehet.

8. profil: Verbális feldolgozási és emlékezeti túlterhelődés

A közlés hossza és sűrűsége erősebben ront, mint az alapfogalmak nehézsége

Jellemzés: A gyermek rövid és világos közléseket jól követhet, de hosszabb instrukcióban, több kérdés egymásutánjában vagy összetett történetben elveszíti az információ egy részét. A látható hiba a nyelvi megértés, a figyelmi terhelés és a verbális megtartás kölcsönhatásából adódhat.

8. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 1 - 2 - 2 - 2 - 1 - 2 - 3 - 1

Mit figyelhetünk meg?

- Egy lépést pontosan követ, két-három lépésből elemeket hagy ki vagy felcserél.
- A mondat elejére reagál, a később elhangzó feltételt vagy kivételt figyelmen kívül hagyja.
- Az ismétlés nem segít, ha ugyanaz a hosszú közlés változatlanul hangzik el újra.
- Kulcsszó, kép vagy lépéssor mellett jelentősen javul a teljesítménye.
- Hallott történetből részletekre emlékszik, de az események sorrendje szétesik.
- Túlterheléskor találmra válaszolhat, elnémulhat vagy kiléphet a helyzetből.

8. profil: gyakorlati értelmezés

Hanna 5;2 éves megérti a 'Vedd fel a piros ceruzát!' közlést. A 'Vedd fel a piros ceruzát, karikázd be a cicát, aztán tedd a lapot a polcra!' instrukcióból a ceruzát felveszi, majd megáll. Három képes lépéskártyával mindent önállóan elvégez. Amikor az instrukciót hangosan kétszer megismétlik, teljesítménye nem javul, és egyre feszültebbé válik.

Értelmezés

A rövid és hosszú közlések közötti nagy különbség feldolgozási terhelésre utalhat, de nem mutatja meg önmagában, hogy nyelvi, munkamemória-, figyelmi vagy szabályozási tényező a meghatározó. A mondat szerkezet és a pusztán hossz hatását külön kell változtatni. A vizuális támponttal mutatott javulás fontos környezeti információ.

További vizsgálati irány

- Instrukcióhossz, nyelvtani összetettség és lépésszám külön-külön változtatása.
- Azonnali cselekvés, késleltetett végrehajtás és képi támpont összevetése.
- Mondatisméltás tartalmi és formai pontossága, szó- és elemkihagyások mintázata.
- Hallott történet megértése szakaszos és egyben történő bemutatás mellett.
- Figyelmi, szenzoros és érzelmi terhelés dokumentálása a nyelvi feladat során.

Fejlesztési prioritások

- Egy közlésben egy fő információ, majd fokozatos és funkcionális terhelésnövelés.
- Vizuális lépéssor, kulcsszavak és feladat közbeni visszatekintési lehetőség.
- A 'Mondd rövidebben!', 'Mutasd meg!' és 'Mi a következő?' stratégiák tanítása.
- A közlések átfogalmazása a pusztán ismétlés helyett.
- A feldolgozási idő tiszteletben tartása és a sürgetés csökkentése.

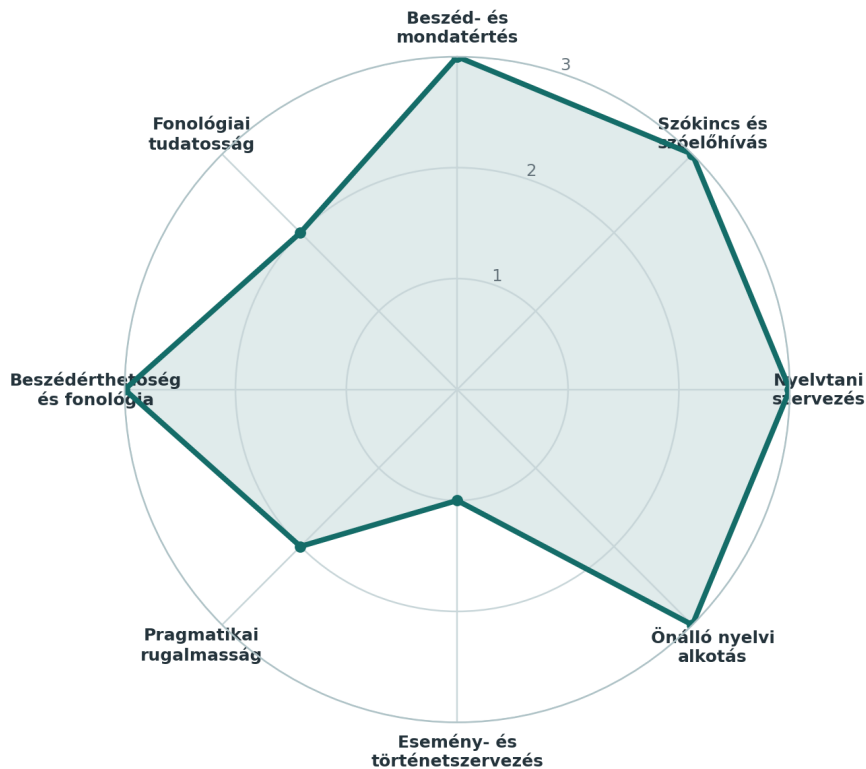
Kerülendő következtetés: Ne nevezzük a részben végrehajtott instrukciót automatikusan engedetlenségnek, és ne növeljük a nyelvi terhelést ismételt, gyors kérdéssel.

9. profil: Narratív szervezési nehézség

Erős mondatok, de gyengébben követhető történeti egész

Jellemzés: A gyermek gazdag szókincset és jól formált mondatokat használhat, mégis nehezen szervezi az eseményeket a hallgató számára követhető történetté. A szereplők bevezetése, az időrend, az ok, a cél és a következmény összekapcsolása külön támogatást igényelhet.

9. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 3 - 3 - 3 - 3 - 1 - 2 - 3 - 2

Mit figyelhetünk meg?

- Képenként pontos mondatokat alkot, de a mondatok között kevés kapcsolat jelenik meg.
- Nem mindig derül ki, kiről beszél, hol történt az esemény vagy mikor vált szereplőt.
- A részleteket nem időrendben, hanem érdeklődés vagy vizuális feltűnőség szerint közli.
- Az ok és a következmény helyett egymás mellé helyez eseményeket.
- Saját élmény elmondásakor feltételezi, hogy a partner ismeri az előzményeket.
- Történetváz vagy képsor segítségével lényegesen koherensebbé válik a közlése.

9. profil: gyakorlati értelmezés

Dávid 5;10 éves választékosan nevezi meg a képsor minden részletét. Története így indul: 'A piros labda a bokor mellett van, és a kutya barna, és az anyuka ablakot nyitott.' Nem vezeti be, hogy a labda elgurult, a gyermek keresi, majd a kutya találja meg. A 'Ki? Mit akart? Mi történt? Mi lett a vége?' képi váz alapján már követhető történetet alkot.

Értelmezés

A narratíva összetett nyelvi és kognitív feladat: egyszerre kíván eseményszervezést, perspektívát, referenciakezelést és a partner információszükségletének figyelembevételét. A jó mondatalkotás ezért nem garantál koherens történetet. Külön kell vizsgálni a történet megértését és létrehozását.

További vizsgálati irány

- Képsor rendezése, elmondása, újramesélése és saját élmény narratívája.
- Szereplő, helyszín, probléma, cél, próbálkozás és következmény megjelenése.
- Névmási és névszói referencia: egyértelmű-e, kiről vagy miről van szó.
- Történetértés szó szerinti és következtetést igénylő kérdésekkel.
- Vizuális történetváz és partneri kérdések hatása a koherenciára.

Fejlesztési prioritások

- Állandó, vizuális történetváz használata valódi élményekhez is.
- Időrendi és oksági kapcsolatok modellezése: először, aztán, mert, ezért, végül.
- A szereplők tudásának, céljának és érzéseinek konkrét, nem találgató megbeszélése.
- Közös történetalkotás, majd a támpontok fokozatos csökkentése.
- A partner számára hiányzó információ felismerésének és pótlásának gyakorlása.

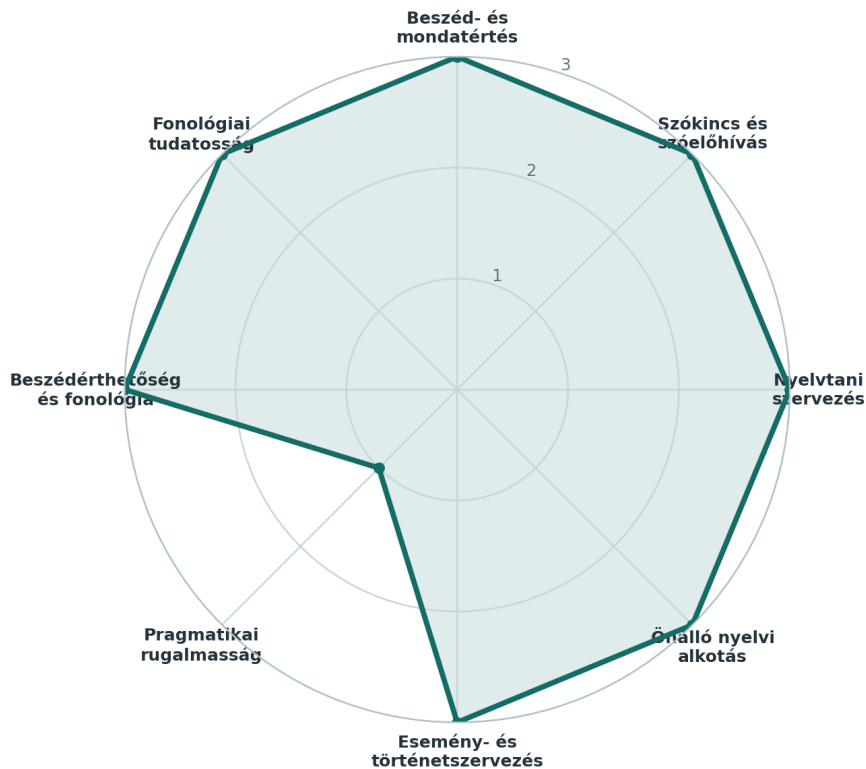
Kerülendő következtetés: Ne értékeljük a részletgazdag, hosszú közlést automatikusan koherens történetként; ugyanakkor ne várjunk életkoron túli társas következtetéseket.

10. profil: Erős nyelvi rendszer, pragmatikai rugalmatlanság

Nagy csillag egy markáns pragmatikai bemetszéssel

Jellemzés: A gyermek nyelvi megértése, szókincse, nyelvtana és történetalkotása erős lehet, de a közlés partnerhez, helyzethez vagy változó beszélgetési célhoz igazítása nehezebb. Ez nem feltétlenül strukturális nyelvi zavar, hanem sajátos társas-pragmatikai működés.

10. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 3 - 3 - 3 - 3 - 3 - 1 - 3 - 3

Mit figyelhetünk meg?

- Kedvelt témáról pontosan és hosszan beszél, de nehezen érzékeli a partner információigényét.
- A témaváltást, rövidítést vagy átfogalmazást nehezen kezeli.
- Ritkán kérdez vissza a partner élményére, bár a kérdés nyelvi formáját jól ismeri.
- Félreértéskor ugyanazt ismétli hangosabban ahelyett, hogy másképp fogalmazna.
- A társalgási szabályokat merev, betanult formában alkalmazhatja.
- Saját kommunikációs stílusa egyenes, részletes vagy szokatlan lehet, de funkcionális.

10. profil: gyakorlati értelmezés

Soma 5;11 éves koherensen elmesél egy történetet, pontosan használja a kötőszavakat és a névmásokat. A közös játékban azonban tíz percen át ismerteti a vonatok típusait, miközben társa más játékot kezdene. Ha a társ azt mondja, hogy nem érti, Soma ugyanazt a mondatot megismétli. Képi 'mondd másképp' jelzésre rövidebb és konkrétabb magyarázatot ad.

Értelmezés

A profilban a nyelvi forma és tartalom alapvetően hozzáférhető, ezért a beavatkozás nem a tipikus társalgási viselkedés utánzását célozza. A kölcsönös érthetőség, a félreértések javítása, az önérvényesítés és a partnerek alkalmazkodása fontosabb, mint a szemkontaktus vagy egy előírt társalgási stílus.

További vizsgálati irány

- Természetes társalgás különböző partnerekkel és témákkal.
- Félreértési helyzetek felismerése és többféle javító stratégia.
- Relevant információ kiválasztása és közlésének hosszúsága a partner tudásához igazítva.
- Kezdeményezés, válasz, témaváltás és lezárás funkcionális elemzése.
- A gyermek saját kommunikációs preferenciái és a környezet elvárásai közötti illeszkedés.

Fejlesztési prioritások

- Átfogalmazás, pontosítás és alternatív magyarázat valós helyzetekben.
- Közös tématerkép: amit én tudok, amit a partner tud, amit még el kell mondanom.
- A kommunikációs határok, szünet és témaváltás kölcsönös, explicit jelzése.
- A gyermek autentikus stílusának megtartása a kölcsönös érthetőség növelése mellett.
- A partnerek tanítása világos visszajelzésre és a kétoldalú alkalmazkodásra.

Kerülendő következtetés: Ne tegyük céllá a neurotipikus társalgási stílus utánzását, a kötelező szemkontaktust vagy az érdeklődés elrejtését.

11. profil: Korai olvasási erősség, nyelvi megértési eltérés

Erős szófelismerés vagy betűtudás nem feltétlenül jár együtt szövegértéssel

Jellemzés: A gyermek betűket, számokat, feliratokat vagy akár teljes szavakat feltűnően korán és pontosan felismerhet. Az írott forma iránti erősség mellett a hallott és olvasott tartalom jelentésének összekapcsolása, a következtetés és a történetértés egyenetlen lehet.

11. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Mintaprofil: 1 - 3 - 2 - 2 - 1 - 2 - 3 - 3

Mit figyelhetünk meg?

- Feliratokat, márkaneveket, menüpontokat vagy könyvcímeket spontán elolvas.
- A szó hangalakját pontosan produkálja, de jelentését vagy mondatbeli szerepét nem mindig mutatja meg.
- Írott kulcsszóval könnyebben követ egy rutint vagy instrukciót.
- Felolvasás után szó szerinti kérdésekre is pontatlanul válaszolhat.
- Betű- és szóérdeklődése erős motivációs és kommunikációs kapu lehet.
- A szófelismerés, a betű-hang kapcsolat és a fonológiai tudatosság nem feltétlenül azonos szinten áll.

11. profil: gyakorlati értelmezés

Mira 5;0 éves elolvassa az óvodai ajtókon szereplő neveket és több boltfeliratot. A 'A cica elbújt az ágy alá, mert megijedt a porszívótól' mondatot pontosan felolvassa, de a 'Miért bújt el?' kérdésre azt válaszolja: 'ágy alá'. Amikor képekkel külön megjelenik a porszívó, a megijedés és az elbújás, helyesen összekapcsolja az eseményeket.

Értelmezés

A korai olvasás jelentős erősség, de nem használható önmagában az általános nyelvi szint becslésére. Külön kell megfigyelni a szófelismerést, a dekódolást, a szókincs jelentését, a mondatértést és a szövegértést. A csillagdiagram fonológiai tudatosság tengelye csak egy részét mutatja az írott nyelvi profilnak, ezért kiegészítő olvasási megfigyelőlap szükséges.

További vizsgálati irány

- Betűfelismerés, betű-hang megfeleltetés, szófelismerés és ismeretlen szó dekódolása külön.
- Olvasott szó jelentésének kiválasztása, megmutatása és mondatban használata.
- Hallott és olvasott mondat, valamint rövid történet megértésének összevetése.
- Szó szerinti információ és egyszerű következtetés elkülönítése.
- Az olvasás kommunikációs, szabályozási és érdeklődési funkcióinak megfigyelése.

Fejlesztési prioritások

- Az olvasási érdeklődés hídként használata közös figyelemhez, jelentéshez és párbeszédhez.
- Feliratok összekapcsolása cselekvéssel, tárggyal, hellyel és személyes élménnyel.
- Rövid írott támpontok használata a megértés és az önállóság támogatására.
- Szövegértés építése képpel, választással, dramatizálással és közös magyarázattal.
- A dekódolás és a megértés fejlődésének külön dokumentálása.

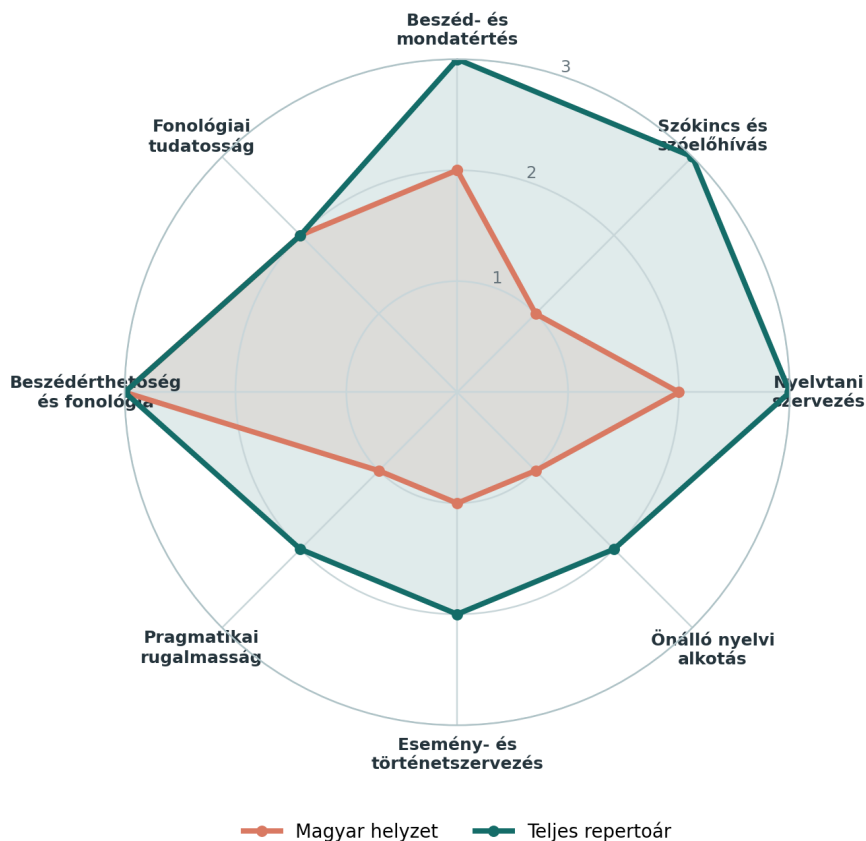
Kerülendő következtetés: Ne állítsuk le a korai olvasást, de ne tekintjük a pontos felolvasást automatikusan pontos szövegértésnek.

12. profil: Többnyelvű, elosztott nyelvi tudás

A teljes repertoár nagyobb lehet, mint bármelyik nyelven külön mérve

Jellemzés: A gyermek fogalmi és kommunikációs tudása több nyelv között oszlik meg. Egyetlen nyelven vizsgálva hiányosabbnak tűnhet a szókincse, a történetalkotása vagy a spontán közlése, mint amikor a teljes nyelvi repertoárját, gesztusait és AAK-használatát együtt értékeljük.

12. profil mintadiagramja

Mintapontok a tengelyek sorrendjében: Magyar helyzet: 2 - 1 - 2 - 1 - 1 - 1 - 3 - 2 | Teljes repertoár: 3 - 3 - 3 - 2 - 2 - 2 - 3 - 2

Mit figyelhetünk meg?

- Bizonyos fogalmakat csak az egyik nyelven nevez meg, miközben mindkét nyelven felismeri őket.
- A partnerhez és helyzethez igazodva nyelvet vált vagy vegyes közlést használ.
- Az egyik nyelven jobban ért, a másikon könnyebben kezdeményez.
- Az intézményi nyelven rövidebb közléseket ad, otthon gazdagabb nyelvi mintát mutat.
- A kódváltás funkcionális lehet, nem feltétlenül jelez zavart.
- A kizárólag magyar vizsgálat alulbecsülheti a teljes fogalmi és kommunikációs tudást.

12. profil: gyakorlati értelmezés

Levente 5;4 éves otthon németül és magyarul kommunikál. Magyarul három állatot nevez meg, németül további hatot; képek alapján mindet felismeri mindkét nyelven. A magyar képsorban rövid mondatokat használ, majd egy fontos okot németül tesz hozzá. Amikor a logopédus elfogadja a két nyelv és a mutató együttes használatát, a történet lényegesen teljesebbé válik.

Értelmezés

A többnyelvűség önmagában nem okoz nyelvi zavart. A diagram két vonala azt szemlélteti, hogy az intézményi nyelven látható teljesítmény és az összesített repertoár eltérhet. Nyelvi zavar gyanúja akkor erősödik, ha a gyermek lehetőségeihez és tapasztalataihoz mérten mindegyik nyelven és több funkcionális helyzetben hasonló, tartós nehézség mutatkozik.

További vizsgálati irány

- Részletes nyelvi anamnézis: partnerek, helyzetek, expozíció, használat és változások.
- Közvetlen vagy közvetített nyelvi minta mindegyik releváns nyelven.
- Fogalmi szókincs összesített értékelése, nem pusztán nyelvenkénti pontösszeg.
- Szülői beszámoló, természetes videóminta és szükség esetén képzett tolmács bevonása.
- Kódváltás, ismételt közlések és AAK funkciójának nyelvenkénti megfigyelése.

Fejlesztési prioritások

- A család számára fontos nyelvek fenntartása és természetes használatának támogatása.
- A gyermek teljes repertoárjának elfogadása a foglalkozáson.
- Fogalmak összekapcsolása nyelveken, képeken, tárgyakon és cselekvéseken keresztül.
- Funkcionális intézményi szókincs tanítása az otthoni nyelv korlátozása nélkül.
- A fejlődés dokumentálása nyelvenként és összesítve, az expozíció figyelembevételével.

Kerülendő következtetés: Ne javasoljuk automatikusan az otthoni nyelv elhagyását, és ne tekintsük a kódváltást önmagában zavarának.

A 12 profil gyors összehasonlítása

A táblázat a legfeltűnőbb diagramjelet és az elsőként felteendő vizsgálati kérdést foglalja össze.

#	Profil	Jellegzetes diagram	Első vizsgálati kérdés
1	Strukturális nyelvi	Több nyelvi tengelyen beszűkülés	Több nyelvi összetevő tartósan érintett?
2	Folyékony, rejtett	Erős forma, gyengébb értés és narratíva	Feldolgozza vagy főként formailag produkálja?
3	Ismételt minták	Erős beszédforma, gyengébb önálló kombináció	Mi a közlés funkciója és mennyire variálható?
4	Beszédprodukció	Mély beszédérthetőségi bemetszés	A beszéd elfedi a nyelvi tudást?
5	Helyzetfüggő hozzáférés	Két eltérő méretű csillag	Mennyit vesz el a helyzet?
6	Erősebb értés	Erős értés, gyengébb önálló közlés	Megértési vagy megfogalmazási nehézség?
7	Szóelőhívási	Szűkület a szókincs tengelyén	Hiányzik a fogalom vagy nehezen hozzáférhető?
8	Feldolgozási terhelés	Hosszú közlésnél értési és narratív szűkület	A hossz vagy a szerkezet terhel?
9	Narratív	Egyetlen mély történetstruktúra bemetszés	Követhető egészszé szervezi a mondatokat?
10	Pragmatikai	Nagy csillag, pragmatikai bemetszés	Rugalmasan igazítja a nyelvet a helyzethez?
11	Korai olvasási	Erős forma, gyengébb jelentés és narratíva	Az olvasott forma jelentéssel is összekapcsolódik?
12	Többszörös	Nyelvenként eltérő, összesítve gazdagabb	Mit tud a teljes repertoárjában?

Összegzés: A profilok nem zárják ki egymást. A legjobb munkahipotézis az, amely több helyzetből származó példát magyaráz, és ellenőrizhető további megfigyeléssel.

Ötlépéses használati folyamat

- 1. Gyűjts természetes nyelvi mintát** Játékban, beszélgetésben, képsorral és rövid strukturált feladatban. Fogadj el beszédet, mutatót, rajzot, írást és AAK-t.
- 2. Pontozz példával együtt** Minden 0-3 érték mellé írd konkrét megfigyelést, helyzetet, partneri segítséget és válaszmódot.
- 3. Rajzolj legalább két vonalat** Optimális és hétköznapi helyzetet, vagy év eleji és kontrollprofil. A vonalak távolsága önmagában fontos adat.
- 4. Válassz munkahipotézist** Ne a gyermekre illessz címkét. Fogalmazd meg, mely nyelvi folyamatot és mely hozzáférési feltételt kell tovább vizsgálni.
- 5. Fordítsd át környezeti és fejlesztési lépésekre** Jelöld ki, mit változtat a partner, milyen AAK vagy vizuális támogatás szükséges, és mely nyelvi cél kap elsőbbséget.

A dokumentáció minimális mondata

Minta: A gyermek [helyzetben] [kommunikációs móddal] [milyen támogatással] volt képes [konkrét nyelvi-kommunikációs teljesítményre]. [Másik helyzetben] a teljesítménye [hogyan változott]. A következő vizsgálati kérdés: [hipotézis].

Mikor szükséges továbblépni?

- Ha a nehézség több helyzetben fennáll és funkcionálisan akadályozza a részvételt.
- Ha a beszédprodukció, hallás, rezonancia vagy motoros szervezés külön vizsgálatot igényel.
- Ha AAK nélkül nem látható megbízhatóan a gyermek megértése és közlési szándéka.
- Ha jelentős különbség van az otthoni és intézményi kommunikáció között.
- Ha a profil változása, regresszió vagy a megszerzett készségek elvesztése merül fel.
-

Zárógondolat: Ne csak a választ jegyezzük fel. Figyeljük meg azt is, milyen körülmények között vált lehetővé egyáltalán a válaszadás.

Szakmai háttér és források

A profilrendszer az autilogopedia.hu számára készült gyakorlati szintézis. A 12 mintázat nem egy publikált vagy standardizált tipológia átvétele. A felépítés a komplex, több forrásból származó nyelvi-kommunikációs megfigyelés, a funkcionális következmények és a dinamikus támogatás elvére épül.

- American Speech-Language-Hearing Association. (n.d.). Autism. ASHA Practice Portal. <https://www.asha.org/practice-portal/clinical-topics/autism/>
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & the CATALISE Consortium. (2016). CATALISE: A multinational and multidisciplinary Delphi consensus study. Identifying language impairments in children. PLOS ONE, 11(7), e0158753. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0158753>
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & the CATALISE-2 Consortium. (2017). Phase 2 of CATALISE: Terminology. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 58(10), 1068-1080. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12721>
- Gilhuber, C. S., Raulston, T. J., & Galley, K. (2023). Language and communication skills in multilingual children on the autism spectrum: A systematic review. Autism, 27(6), 1516-1531. <https://doi.org/10.1177/13623613221147780>
- Tager-Flusberg, H., Rogers, S., Cooper, J., Landa, R., Lord, C., Paul, R., Rice, M., Stoel-Gammon, C., Wetherby, A., & Yoder, P. (2009). Defining spoken language benchmarks and selecting measures of expressive language development for young children with autism spectrum disorders. Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 52(3), 643-652. [https://doi.org/10.1044/1092-4388\(2009/08-0136\)](https://doi.org/10.1044/1092-4388(2009/08-0136))
- Prizant, B. M., & Duchan, J. F. (1981). The functions of immediate echolalia in autistic children. Journal of Speech and Hearing Disorders, 46(3), 241-249. <https://doi.org/10.1044/jshd.4603.241>

Felhasználási megjegyzés

Szakmai keret: A mintapontok szemléltető értékek. A profilok nem használhatók diagnózis, jogosultság vagy ellátási döntés önálló alapjaként. A megfigyelést anamnézissel, természetes nyelvi mintával, közvetlen vizsgálattal, családi és pedagógusi információval, valamint szükség szerint hallási, pszichológiai, orvosi és AAK-felméréssel kell kiegészíteni.

Készítette: autilogopedia.hu | Szakmai segédanyag logopédusoknak | 2026. augusztus